

Japan

Osnove političkog sistema

Aktuelni problemi:

- Jedina dugovječna demokratija u Aziji
- Prva razvijena industrijska zemlja u Aziji
- Smjena vlasti (avgust 2009)
- Reforma ustavnog poretka
- Stanovništvo koje stari
- Reforma ekonomije
- Promjene u spoljnoj politici
- Promjene u izbornom sistemu
- Oporavak od prirodnih katastrofa

Istorijski pregled:

- Naseljenici iz Azije (lovci-sakupljači)
- Budizam, kinesko pismo, feudalni sistem
 - Centralna vojna vlada – *bakufu*
 - 280 daimyo – feudalnih gospodara
 - Ratnička kasta samuraja (5-6%)
 - Seljaštvo (oko 80%)
 - Zanatlije i trgovci (10-12%)
 - “Nedodirljivi” – “prljave” profesije
- Tokugava klan (1600), kaste i izolacija:
- Samuraji i američki prodor (Metju Peri, 1853.)

Istorijski pregled:

- Međi restauracija (1868) - Ustav 1889. god.
 - Novi oligarsi
 - “japanski duh, zapadni metodi”
 - Nepravedni ugovori
 - Stvaranje Dijeta
 - Prve partije
- Militarizam i borba za prirodne resurse 1932.
- Totalni rat protiv Kine 1937.
- Perl Harbur i kapitulacija

Istorijski pregled: Rat na Pacifiku

- Potcijenjenost američke vojne i ekonomske snage
- Dvostruko uništenje japanske ekonomije – od trgovinske blokade i bombardovanja avijacije
- 2 miliona izgubljenih života od čega 400.000 civila
- Posleratna okupacija i SCAP (Supreme Commander of Allied powers)
- Dvije faze: Faza New Deal-a i faza suprotnog smjera
- Prva faza: Demilitarizacija i demokratizacija (Tokijski sud za ratne zločine, lustracija oko 200.000 ljudi)

Istorijski pregled:

- Donošenje Ustava:
 - Zemljišna reforma
 - Reforma birokratije
 - Demilitarizacija i mirovna klauzula
- Američko-japanski ugovor o uzajamnoj bezbjednosti (SF, 1951)

Član 9 Ustava

– odricanje od rata -

1. Doprinoseći iskreno međunarodnom miru zasnovanom na pravdi i redu, japanski narod se zauvijek odriče rata kao suverenog prava države te prijetnje silom i upotrebe sile kao načina za rješavanje međunarodnih sporova.
2. U cilju ostvarenja opisanog u prethodnom paragrafu, ovaj narod nikada neće imati kopnene, pomorske i vazdušne snage, niti druge ratne potencijale. Pravo države na rat ne priznaje se.
3. "Reinterpretacija" 2014. godine – umjesto izmjene Ustava, drugačije tumačenje – „kolektivna samoodbrana“

Prelomni momenti razvoja savremenog Japana:

- Proglašenje posleratnog Ustava 1947.
- Spajanje dvije partije u LDP 1955.
- Kriza američko-japanski ugovor o bezbjednosti - sukob 1960. godine
- Pad sa vlasti LDP-a 1993. godine
- **Pad sa vlasti LDP-a 2009. godine**

Osnovne odlike sistema:

- Unitarni (47 prefektura sa guvernerima na čelu)
- simbolično monarhija – car Akhihito (nasljednik Naruhito)
- Parlamentarni sistem sa kabinetom
- Dvodomni parlament

Zakonodavna grana vlasti

- Dvodomni parlament
- Predstavnički dom – donji dom (480 članova)
 - Mandat – 4 godine
- Nacionalni savjet – gornji dom (242 člana)
 - Mandat – 6 godina
- Zakonodavni proces

Izborni sistem

- Do 1994. – sistem višečlanih izbornih jedinica sa neprenosivim glasom
- 2-6 poslanika u jednoj izornoj jedinici (511 poslanika u 129 izbornih jedinica)
- Svaki građanin ima pravo da glasa samo za jednog kandidata
- Unutar-partijska izborna borba
- Problem “prosutih” glasova

Izborni sistem

- *Koenkai* – personalne izborne mašinerije
- *Kankonsosai* – dužnosti poslanika Dieta (10 svadbi i 25 sahrana mjeseč.)
- Najpoznatiji koenkai – Etsuzankai (Tanaka Kukei) sa 92.000 članova:

“ I personally attend about 6 or 7 funerals a week. [Another Diet member] told me that he attends 2,000 a year! The real issue is how to obtain information about these funerals. This is very important. Sometimes people will tell me about this, but since these things can be very sudden, there are times when they don't tell us. So, my organization has connections to funeral homes, and they provide us with the information. (Interview N, June 29, 2004)

Izborni sistem

- Raskol u LDP-u 1993. – odlazak 42 poslanika i pad vlade
- Prva vlada bez LDP od 1955.
- Kratkotrajna vlada sastavljena od svih partija sem LDP i JCP i izborna reforma
- Mješoviti izborni sistem: 300 poslanika po većinskom sistemu i 200 po proporcionalnom u 11 izb. jedinica (zatvorena lista do 2001.)
- Mogućnost kandidovanja na obje liste – spašavanje kandidata
- Dva glasa
- Povratak LDP-a 1994. – partija sa devet života
- Gornji dom - mješoviti (bez mogućnosti kandidovanja na oba listića) - kandidat na nivou prefektуре a partija na nacionalnom nivou

Izvršna grana vlasti

- Premijer sa kabinetom
- Formalno na čelu države car
- Birokratija
 - Obrazovanje birokrata
 - Tokijski univerzitet 1888. godine
 - Amakudari

Sudstvo

- Vrhovni sud na čelu
- 15 sudija imenuje kabinet
- Politika kasnog postavljanja na funkciju
- Checks and ballances

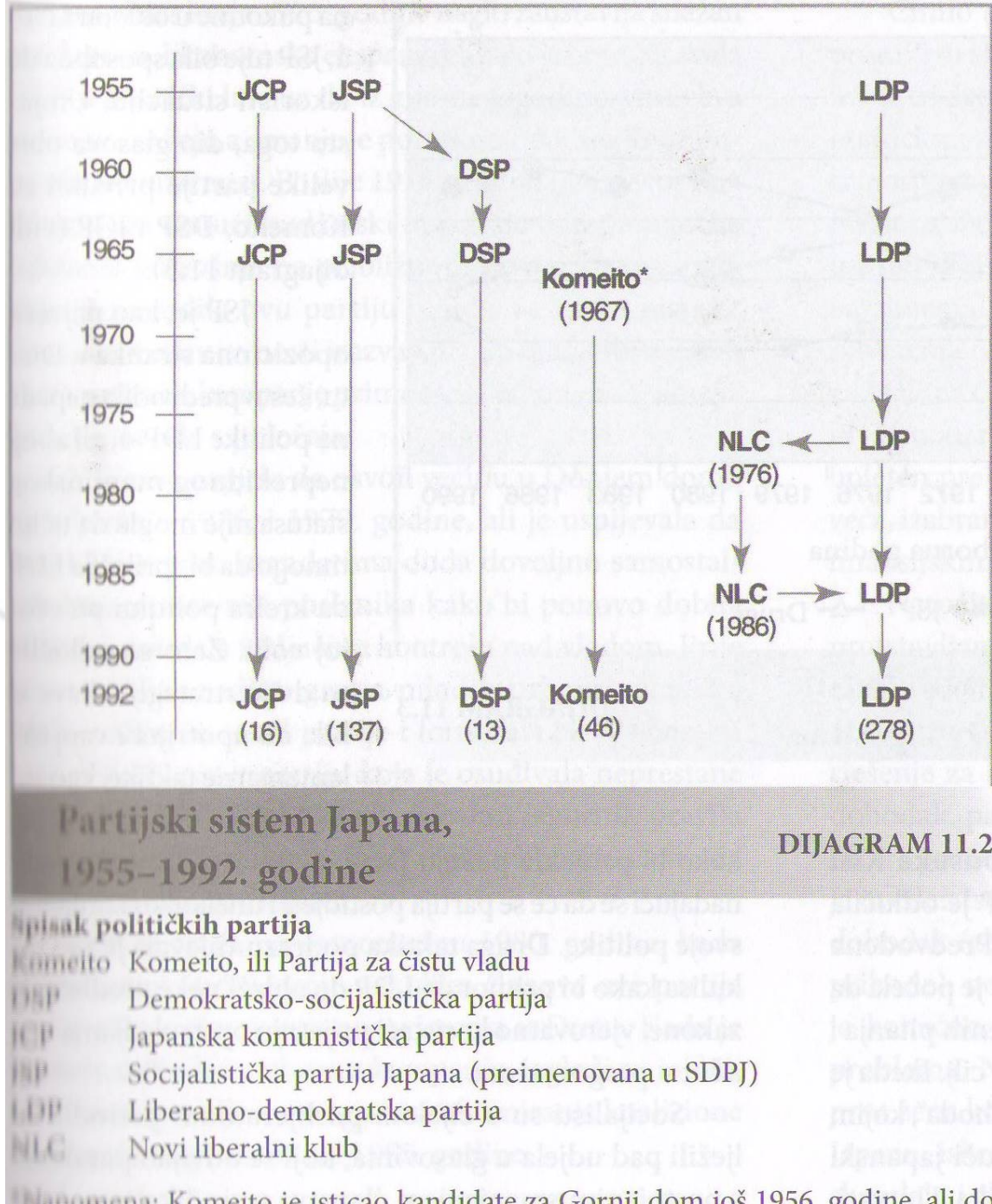
Tri perioda razvoja partijskog sistema

- I period – fragmentizovani partijski sistem - 1946-1955
- II period – potpuna dominacija LDP-a 1955. – 1993.
- III period – transformacija partijskog sistema pod uticajem novih izbornih pravila za izbor poslanika Donjeg doma -1993.
- IV - ?

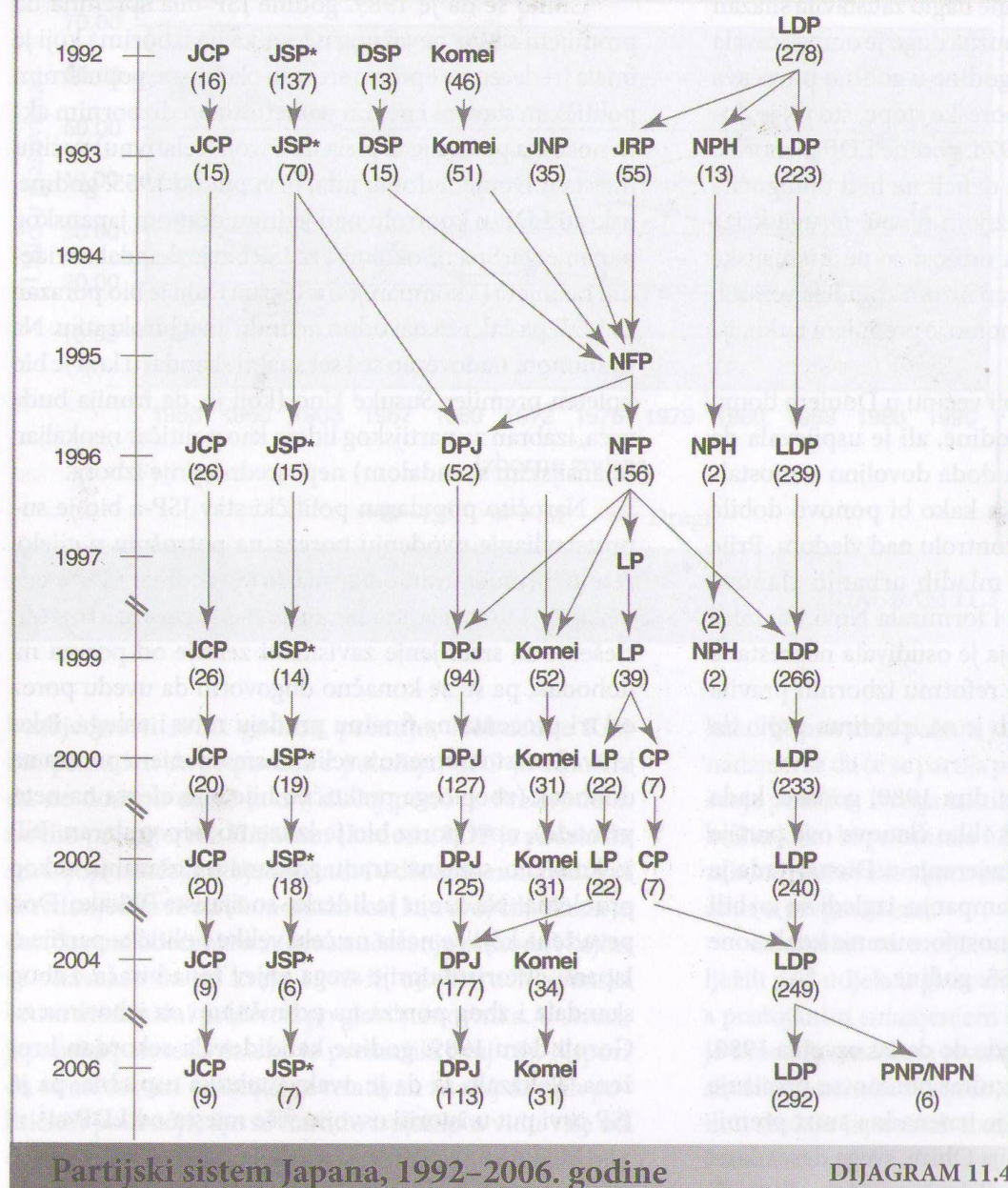
Period 1946. – 1955. god.

- Haotično stanje
- 2 konzervativne, 2 socijalističke, komunistička i mnogo malih partija
- Do 1946. godine proporcionalni izborni sistem
- Dvije struje u socijalističkoj partiji oko odbrambene politike
- Liberalna i demokratska - ujedinjene

Period 1955. – 1992. god.

Period 1993. – 2009. god.

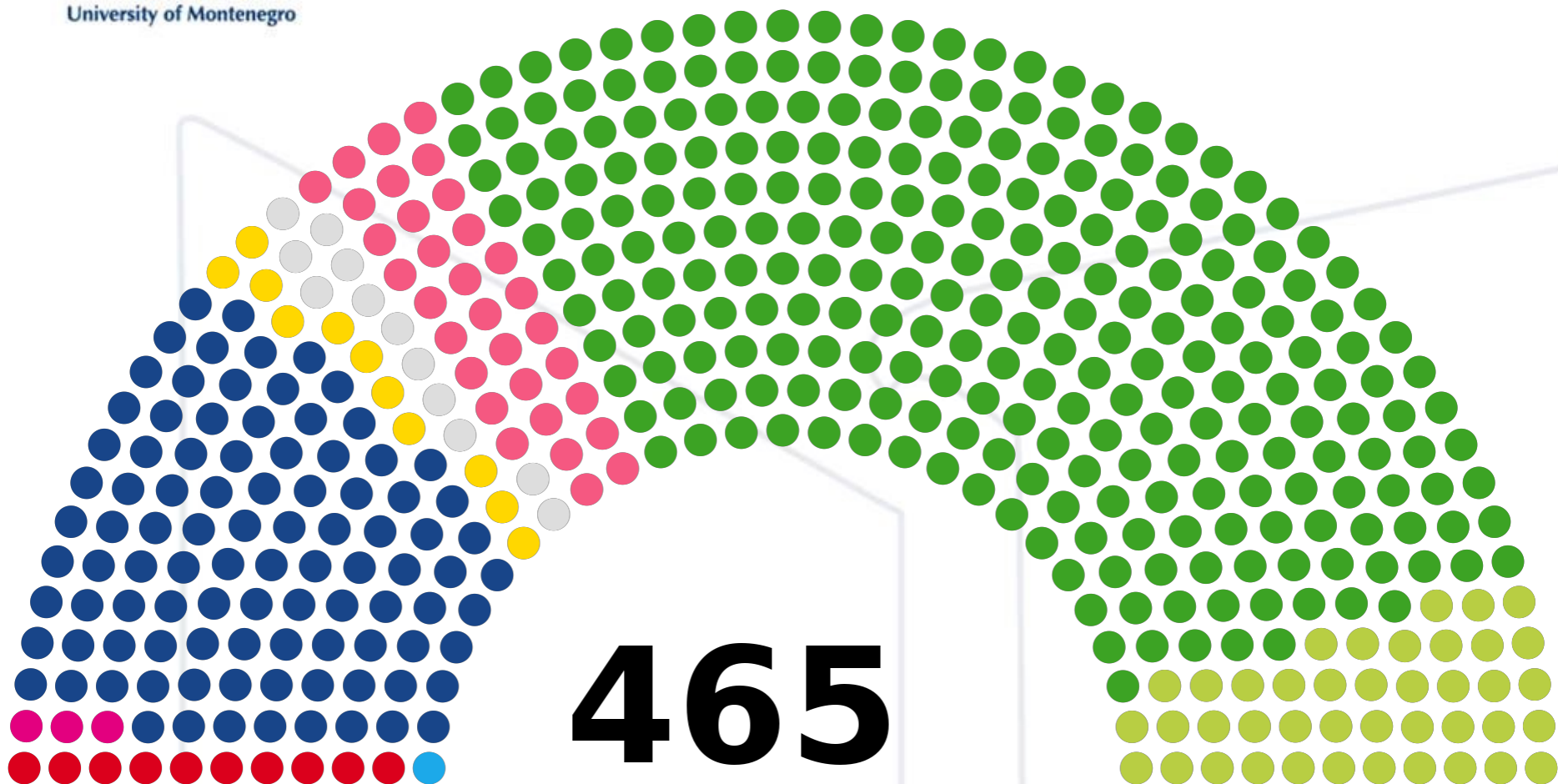

Političke partije: Komei-Komeito ili Partija za čistu vladu; CP – Konzervativna partija; DPJ – Demokratska partija Japana; DSP – Demokratska socijalistička partija; JCP – Japanska komunistička partija; JNP – Nova partija Japana; JRP – Partija obnove Japana; JSP – Socijalistička partija Japana;* LDP – Liberalno-demokratska partija; NFP – Partija novih granica; NPH – Nova partija Sakigake; PNP/NPN: Nova narodna partija/Nova partija Japana.

Sistem sa dominantnom partijom

- Liberalno-demokratska partija (LDP) – osnov posleratnog političkog sistema
- Slabi preduslovi za njenu dominaciju
 - snažna JSP
 - uspon komunizma u Aziji
 - brzi razvoj i uspon urbane srednje kl.
- Stvaranje masovne baze – farmeri i mali preduzetnici u gradovima

Rezultati izbora, donji dom, 2021.

Liberal demokratska partija 259